

Till

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt

Box 1104, 131 26 Nacka strand

mmd.nacka.avdelning4@dom.se

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2017-10-19
MÅLNR: M 1333-11
AKTBIL: 776

Kamlungekölens berg ska förbli örört

Yttrande angående mål nr M 1333-13, SKB:s ansökan om slutförvar för använt kärnbränsle, Östhammars kommun

SKB:s ansökan måste avstyrkas

Jag stödjer helhjärtat nätverket Kärnkraftsfritt Bottenvikens yttrande från den 5 september samt de yttranden i ärendet som inlämnats av Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen (FMKK), Jordens Vänner, Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG), Miljörörelsens kärnavfallssektariat (Milkas) och Naturskyddsföreningen (NF). Vill här komplettera dessa yttranden med mina personliga erfarenheter av SKB:s tidigare metoder att lösa slutförvarsfrågan.

Lokal kamp mot atomsopor

Efter att på nära håll berörts av SKB:s metoder att lösa slutförvarsfrågan vill jag lägga till mina personliga erfarenheter av detta. Har lagt ner år av mitt liv i arbetet för att stoppa ett slutförvar enligt KBS-metoden i Kalix och Överkalix kommuner. Känner ett stort ansvar att nu lyfta fram lokalbefolkningens kamp. Många av de eldsjälar som kämpade på 80- och 90-talet finns inte längre.

Kamlungekölen på 80-talet

Jag bor i Morjärv som ligger en mil från lämpligt, säkert berg i Kalix kommun. På 1980-talet var Kamlungekölen ett typområde där det gjordes omfattande undersökningar. Trettioåtta hål borrades hundratals meter ner i Kamlungekölen. Borrhål som idag är låsta för all framtid hoppas jag. En horisontell sprickzon konstaterades 555 meter ner i berget, detta gav dock goda förutsättningar för slutförvar på 450 meters djup. SKB lovar i media en riskfri förvaring i miljoner år i Kamlungekölen. Ett vettlöst och cyniskt löfte som gavs av SKB för 30 år sedan för att lura på lokalbefolkningen ett slutförvar långt här uppe i norr.

Aktionsgruppen **Rädda Kamlunge** kämpade 1983-87 mot atomsopor, mot inkapsling och slutförvar. Vi kämpade mot politikernas drömmar om utveckling och arbetstillfällen. Vi kämpade för Kamlungekölen nära Kalixälvens forsande vatten. Vi kämpade för kommande generationer. Aktionsgruppen hade möten, caféer, musik och information i byarna runt om. Stora sommarfester hölls vid Kamlungeforsen i Kalixälven. Avfallskedjan gav oss viktig kunskap, hjälp och byte av erfarenheter.

Glädjen var stor den dag kommunfullmäktige i Kalix sa nej. Vi lyckades - tack alla som kämpade, tack alla tusentals som stod bakom Rädda Kamlunge.

Nej till atomsopor i Överkalix på 90-talet

Morjärv ligger en mil från gränsen till Överkalix kommun. På 1990-talet gällde frivilligheten för landets kommuner och en förstudie hägrade bland ledande politiker. Inkapsling och slutförvar skulle ge utveckling och arbetstillfällen till kommunen. Men folkets eftertanke och motstånd var stort och gruppen Nej till atomsopor i Överkalix kämpade intensivt under åren 1992-93

Efter stora manifestationer och möten med många engagerade människor sa kommunfullmäktige i Överkalix nej. Vi lyckades - tack alla som kämpade, tack alla tusentals som stod bakom Nej till atomsopor i Överkalix.

Kärnkraftsfritt Bottenviken

Morjärv ligger vid Kalixälvens vatten och några mil nedströms ligger Bottenviken som är ett känsligt innanhav längst upp i Östersjön. Bottenvikens vatten, kust och skärgård är en unik miljö med sitt bräckta vatten och sin landhöjning. Området har mycket höga natur- och kulturvärden. Nu finns ett allvarligt hot mot hela Bottenviksområdet och dess miljö. Ryska statliga Rosatom ska bygga ett kärnkraftverk i Pyhäjoki på en låglänt udde på finska sidan Bottenviken. Men en massiv opinion i Sverige växer för ett Kärnkraftsfritt Bottenviken. Mängder av människor och organisationer protesterar. Hittills har sjutton kommuner i norr beslutat sig för att ta avstånd från kärnkraft vid Bottenviken.

Stor risk för tre slutförvar vid Östersjön

Finlands regering har redan godkänt KBS-3-metoden och där görs ingen rättslig prövning alls. Ett slutförvar byggs vid Olkiluoto med den svenska metoden för Finlands kärnavfall från befintliga reaktorer. Posiva meddelar att inget mera ryms där. Om kärnkraftverket i Pyhäjoki vid Bottenviken blir av talar allt för att ett slutförvar byggs i Pyhäjoki. Företaget lovar säkerhet i en miljon år i sitt MKB-program. Ett vettlost och cyniskt löfte som ges idag för ett slutförvar som ska byggas om många år.

Så framtiden är mörk för Östersjön, det kan bli tre stycken slutförvar här med stora risker för haveri av kopparkapslar med katastrofala följder.

Fyra tusen generationer människoliv

Kärnkraftens avfall, livsfarligt så ofattbart länge. Hundra tusen år framåt i tiden, kan ingen människa tänka sig. Fyra tusen generationer människoliv efter oss, måste leva med det livsfarliga giftet utan att veta om det. Gömt i urgammalt berg, ingen vet var. Hällmålningar och hällristningar några tusen år gamla, försöker vi tyda och budskapet kan vi bara gissa. Den äldsta stenåldersboplatsen i Norrbotten efter istiden är bara elva tusen år gammal.

Nej hundra tusen år framåt i tiden vet vi ingenting om, inte tusen år framåt i tiden eller hundra år. Klimatförändringar och folkvandringar vet vi ingenting om. Inte katastrofer, terror eller krig heller.

SKB:s ansökan måste avstyrkas

Nej, SKB:s ansökan måste avstyrkas, KBS-3 -metoden är inte säker. Det är ett moraliskt beslut om vad vi lämnar efter oss. Försiktighetsprincipen måste gälla.

Det är ansvarslöst och omänskligt att gömma livsfarligt gift några hundra meter ner i berget, utan att kunna tala om det för framtidens barn. Vem kan ta på sig ansvaret för ett sådant vettlöst och cyniskt beslut?

Nej, SKB:s ansökan måste avstyrkas. Alternativa metoder för slutförvar måste utredas. Kärnkraften måste avvecklas nu.

Lena Lagerstam, Ytterträskvägen 90, Morjärv, Kalix kommun vid Bottenviken

Arkitekt och arkeolog

Samordnare i nätverket Kärnkraftsfritt Bottenviken sedan det bildades 2011

Styrelseledamot i Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen sedan 2014

Ordförande i Aktionsgruppen Rädda Kamlunge 1983-88

Aktiv i aktionsgruppen Nej till atomsopor i Överkalix 1992-93

Kamlungekölens borrhål ska förbli låsta för all framtid